

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
Укоопспілка
Новомосковський кооперативний коледж економіки та права ім. С.В. Литвиненка
Дніпропетровської облспоживспілки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з організації і проведення інструктажу

по виробничій практиці

для студентів спеціальності 5.03040101 “Правознавство”

БАЗА ПРАКТИКИ – нотаріальні органи

2017 – 2018 н.р.

Погоджено:
Приватний нотаріус
Новомосковського районного
нотаріального округу
Сиренкова Наталія Володимирівна

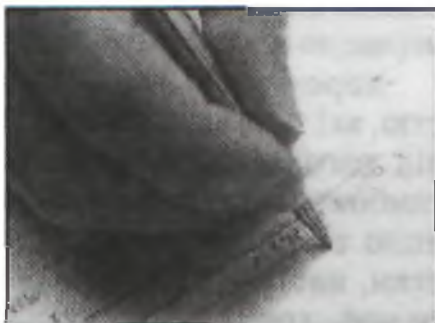


« 29 » 12 20 17 р.

Розглянуто та затверджено
на засіданні циклової комісії
юридичних дисциплін
Протокол № 4 від « 08 » 11 2017 р.
Голова циклової комісії

Л.О. Панченко

Практика є однією з невід'ємних частин навчального процесу студента.



Вона відіграє провідну роль у процесі закріплення студентом тих теоретичних знань, які він здобув у ході навчання та допомагає в майбутньому стати йому більш кваліфікованим спеціалістом, адже на сучасному ринку потрібні молоді, досвідчені, висококваліфіковані фахівці, які зможуть добре виконувати свою роботу, гарно орієнтуватись у проблемах сьогодення, що виникають на правовому полі у зв'язку з недосконалістю законодавства, державної системи, законодавчих прогалин та інших обставин, що не залежать від нас, проте роблять роботу юриста не лише важливою, але й більш потрібною.

Проходження практики в Органах нотаріату є серйозним кроком на шляху до опанування професії юриста. Взагалі нотаріат в Україні - це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Під час практики студенти нашого ВНЗ можуть ознайомитися зі структурою органів нотаріату, їх місцем у системі правоохоронних органів, із правами й обов'язками нотаріусів, з їх роботою, нормативною базою, відповідно до якої працюють органи.

Важливим є те, що студенти в ході практики наближаються до реальних умов майбутньої роботи, набувають професійних навичок роботи з документами, вчаться спілкуватися з людьми, що є дуже важливо для юриста.

Студенти зможуть здобути професійних навичок ведення діловодства, а також у них буде змога закріпити отримані знання на практиці.

Загальні положення

ПРАКТИКА є невід'ємною складовою частиною навчального процесу і має велике значення в підготовці конкурентоспроможних фахівців для підприємств, установ, організацій різних форм власності.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА є заключним етапом підготовки фахівців.

Її **МЕТА** – закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані студентами в процесі навчання, а також набути практичних навичок роботи на робочому місці юрисконсульта, юриста та ін.

Виробничу практику студенти спеціальності 5.03040101 “Правознавство” проходять на четвертому курсі навчання. Тривалість практики дванадцять тижнів.

Студенти проходять практику не менш ніж на двох базах практики/ по 6 тижнів на кожній базі/. **НАПРИКЛАД** : 6 тижнів на державному підприємстві та 6 тижнів у суді або 6 тижнів в органах національної поліції та 6 тижнів у районній державній адміністрації. / можливе поєднання різних варіантів/.

Перед виходом на практику, студенти визначаються з базами практики та, використовуючи методичні рекомендації з організації виробничої практики саме

на обраних базах, проходять практику, оформляють щоденник, звіт, додатки до звіту та здають залік /диференційований/.

Метою написання даних методичних рекомендацій є надання практичної допомоги викладачам, які проводять інструктаж з організації проходження виробничої практики і здійснюють їх перевірку, а також студентам в разі виникнення питань з окремих тем програми практики.

Основними обов'язками студентів під час проходження практики є належне та сумлінне виконання програми практики, всіх запланованих заходів і завдань, дотримання трудової дисципліни у місцях проходження практики. Керівники практики зобов'язані контролювати проходження практики, зорієнтувати студентів щодо необхідності набуття практичних навиків, закріплення теоретичних знань, одержаних під час навчання; зокрема, наголосити, які саме навички студенти повинні отримати при проходженні практики у місцях проходження практики, будучи закріпленими за керівниками, а також за спеціалістами установ.

Мета і завдання практики

Безпосередньою метою практики є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань у сфері цивільного, господарського, кримінального, адміністративного, сімейного, трудового права, кримінального, цивільного, господарського та адміністративного процесу, а також ознайомлення зі структурою і діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, вивчення законодавства України, що регулює сферу діяльності даних органів, ознайомлення із документацією, яка ведеться в них.

Завданням практики є закріплення теоретичних знань, навичок, отриманих під час навчання в правничому коледжі, і набуття практичних навиків роботи зі спеціальності.

Для досягнення цієї мети студенти зобов'язані повторити, а в окремих випадках і вивчити нормативно – правові акти, які регламентують організацію і діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ознайомитися з діяльністю відповідних баз практики, в тому числі з процесуальними документами, які приймаються, ухвалюються, навчитися самостійно складати такі документи тощо.

Організація проведення практики

Керівництво практикою забезпечується викладачами циклової комісії юридичних дисциплін.

На початку практики студентів інструктують з питань охорони праці, доводять до їх відома наказ керівника навчального закладу про проведення практики, розподіляють за базовими місцями її проходження. Окрім цього, студентів ознайомлюють з тривалістю робочого часу та необхідністю дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку на базових місцях проходження практики.

Керівники практики постійно контролюють проходження практики студентами на місцях, перебуваючи у відповідному регіоні протягом всього терміну практики.

Порядок на базових місцях проходження практики визначається керівником практики за місцем її проходження.

Захист практики відбувається перед спеціальною комісією, до складу якої входять викладачі циклової комісії юридичних дисциплін.

За наслідками практики в нотаріальних конторах та адвокатських об'єднаннях студенти зобов'язані:

Знати: законодавчі акти щодо організації й діяльності нотаріальних контор, приватних нотаріусів; порядок ведення діловодства; законодавство щодо захисту прав та законних інтересів громадян; цивільне.

Вміти: узагальнювати та аналізувати нормативні акти щодо договірних та інших видів правовідносин, правильно їх застосувати при підготовці та вирішенні судових справ, складати проекти необхідних документів, давати юридичні консультації.

Набути навиків: роботи помічником нотаріуса; надання громадянам обґрунтованих консультацій, складати проекти угод і заяв; вести нотаріальне діловодство та архів нотаріуса.

Зміст практики.

Впродовж практики:

1. У державному нотаріаті (приватних нотаріусів) студент-практикант:

- вивчає правові засади організації державного нотаріату й приватної нотаріальної діяльності;
- ознайомлюється з вимогами щодо організації робочого місця (контори) приватного нотаріуса;
- вивчає повноваження та правила вчинення нотаріальних дій державними та приватними нотаріусами;
- знайомиться з порядком реєстрації нотаріальних дій;
- знайомиться з правилами посвідчення угод, а також засвідчення копій документів та виписок з них, справжності підписів і вірності перекладів, вчинення виконавчих написів та протестів;
- вивчає вимоги щодо ведення нотаріального діловодства;
- вивчає організацію прийому громадян та ведення кореспонденції;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Кількість днів та годин			
	кількість днів практики	кількість днів	практичні	Самостійна робота
1. Поняття та завдання нотаріату. Організаційно-правові засади нотаріальної діяльності.	44	4	32	12
2. Компетенція і повноваження нотаріальних органів.	12	1	8	4
3. Електронні реєстри в нотаріальній діяльності.	12	1	8	4
4. Загальні правила вчинення нотаріальних дій	54	5	40	14
5. Процедура видачі свідоцтв нотаріальними органами.	34	3	24	10
6. Заборони в нотаріальному процесі	10	1	8	2
7. Засвідчення документів. Посвідчення фактів.	42	4	32	10
8. Окремі нотаріальні дії.	44	4	32	12
9. Юридична відповідальність в нотаріальній діяльності	10	1	8	2
10. Іноземне право в нотаріальній діяльності України.	18	1	14	4
11. Нотаріальне діловодство.	20	2	14	6
12. Контроль за здійсненням нотаріальної діяльності.	6	1	4	2
13. Організація стажування в діяльності нотаріату.	8	1	8	-
14. Порядок справляння державного мита.	10	1	8	2
Усього годин	324	30	240	84

ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

1 ДЕНЬ – Історія виникнення нотаріату в Україні.

Студентам необхідно:

- пройти інструктаж;
- проаналізуйте виникнення і розвиток нотаріату в Україні;
- охарактеризуйте виникнення нотаріату в Європі;

Самостійна робота

1. Нотаріат як інститут превентивного правосуддя

2 ДЕНЬ – Ознайомлення з законодавством про нотаріат.

Студентам необхідно:

- ознайомитись з Законом України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року.;
- застосування міжнародного законодавства в нотаріальній практиці

Самостійна робота

1. Європейський кодекс нотаріального професійного права.

3 ДЕНЬ – Ознайомлення зі структурою та організацією діяльності нотаріату в Україні.

Студентам необхідно:

- ознайомитися з структурою нотаріату в Україні;
- визначити компетенцію державних нотаріальних контор;
- охарактеризуйте компетенцію та правовий статус приватного нотаріуса;
- визначте додержання таємниці вчинюваних нотаріальних дій.

Самостійна робота

1. Об'єднання нотаріату.
2. Організація прийому громадян у нотаріальній конторі.

4 ДЕНЬ – Ознайомлення з правовими засадами організації державного нотаріату й приватної нотаріальної діяльності.

Студентам необхідно:

- проаналізуйте завдання нотаріату;
- охарактеризуйте місце нотаріату в системі органів виконавчої влади;
- визначте принципи діяльності нотаріату в Україні.

Самостійна робота

1. Мова нотаріального діловодства
2. Характеристика міжнародних актів з нотаріальної діяльності.

5 ДЕНЬ – Ознайомлення з повноваженнями посадових осіб нотаріату.

Студентам необхідно:

- охарактеризуйте органи і посадових осіб, що вчиняють нотаріальні дії;

- визначити порядок зняття з посади нотаріуса;

Самостійна робота

1. Органи, на які покладено функцію контролю за нотаріальною діяльністю в Україні.
2. Нотаріальна палата України.
3. Види і характеристика суб'єктів нотаріального процесу

6 ДЕНЬ – Електронні реєстри в діяльності нотаріату в Україні.

Студентам необхідно:

- загальна характеристика електронних реєстрів;
- ознайомитися з порядком формування Державного реєстру речових прав на нерухоме майно;
- охарактеризувати порядок формування державного реєстру обтяжень рухомого майна;

Самостійна робота

1. Електронний Реєстр довіреностей.
2. Електронний Реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів.

7-8 ДЕНЬ – Ознайомлення з загальними правилами вчинення нотаріальних дій та посвідчення угод.

Студентам необхідно:

- проаналізувати порядок підписання нотаріально-посвідчених правочинів, заяв та інших документів;
- охарактеризувати порядок установлення особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії та визначення обсягу її цивільної дієздатності;
- ознайомитися з порядком витребування відомостей і документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії;
- вивчити повноваження нотаріусів у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень;
- охарактеризувати порядок зміни і скасування заповітів.

Самостійна робота

1. Поняття і сутність нотаріального провадження.
2. Стадії нотаріального процесу.
3. Видача дублікатів документів.
4. Видача витягів та виписок з реєстрів нотаріальних дій.

9. ДЕНЬ - Вжиття заходів до охорони спадкового майна

Студентам необхідно:

- визначити заходи щодо охорона спадкового майна.
- охарактеризувати порядок опису спадкового майна і передача його на зберігання.
- проаналізувати порядок винагороди за зберігання спадкового майна.
- вивчити порядок повідомлення спадкоємців про відкриття спадщини.

Самостійна робота

1. Опрацювати порядок видачі грошових сум із спадкового майна.
2. Порядок припинення охорони спадкового майна.

10 ДЕНЬ – Медіація в діяльності нотаріуса

Студентам необхідно:

- визначити поняття «медіація» та її запровадження в нотаріальній діяльності.
- охарактеризувати міжнародний досвід запровадження медіації в нотаріальній діяльності.

Самостійна робота

1. Запровадження інституту медіації в українському законодавстві.

11 ДЕНЬ - Посвідчення шлюбних договорів, договорів про відчуження транспортних засобів

Студентам необхідно:

- охарактеризувати поняття «шлюбний контракт» та визначити порядок його посвідчення.
- проаналізувати порядок посвідчення договорів про відчуження транспортних засобів.
- визначити положення, які регулюють порядок відчуження придбаного інвалідами транспорту.
- охарактеризувати порядок посвідчення договорів про відчуження повітряних суден.

Самостійна робота

1. Нотаріальне посвідчення угод між подружжям, батьками дитини, а також особами, які проживають разом.
Порядок посвідчення шлюбного договору з іноземцями

12 ДЕНЬ - Ознайомитись з порядком видачі свідоцтв про право на спадщину

Студентам необхідно:

- проаналізувати форму свідоцтва про право на спадщину та строки його видачі.
- порядок видачі свідоцтва про право на спадщину.
- опрацювати порядок видачі свідоцтва про право на спадщину за законом.
- ознайомитися з порядком видачі свідоцтва про право на спадщину за заповітом.
- охарактеризувати порядок посвідчення заповітів.

Самостійна робота

1. Процедура розкриття та оголошення заповіту, складеного за нормами іноземного права.

13 ДЕНЬ – Видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя

Студентам необхідно:

- Проаналізувати порядок видачі свідоцтва в разі смерті одного з подружжя.

14 ДЕНЬ - Видача свідоцтва про придбання жилих будинків з прилюдних торгів

Студентам необхідно:

- охарактеризувати видачу свідоцтва про придбання нерухомого майна, яке було предметом застави (іпотеки).
- визначити випадки, коли згода подружжя на відчуження майна не потрібна.

Самостійна робота

1. Нотаріальне оформлення права власності на рухоме та нерухоме майно, придбане на прилюдних торгах та з аукціону.

15 ДЕНЬ - Накладання заборони відчуження нерухомого майна

Студентам необхідно:

- вивчити порядок накладання заборони.
- ознайомитися з стадіями провадження по вчиненню цієї нотаріальної дії.
- охарактеризувати ведення приватними нотаріусами спеціальних реєстрів заборон відчуження Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна.

Самостійна робота

1. Проаналізувати процедуру зняття заборон.

16 ДЕНЬ - Посвідчення фактів

Студентам необхідно:

- охарактеризувати посвідчення факту, що громадянин є живим.
- проаналізувати посвідчення факту перебування громадянина в певному місці.
- визначити порядок посвідчення часу пред'явлення документа.

Самостійна робота

1. Опрацювати порядок передачі заяв громадян, підприємств, установ та організацій.

17 ДЕНЬ - Засвідчення вірності копій документів і виписок з них, справжності підписів і вірності перекладу

Студентам необхідно:

- порядок засвідчення вірності копій документів.

- вивчити порядок засвідчення вірності виписки з документа
- охарактеризувати засвідчення справжності підпису на документах.
- ознайомитися з засвідченням вірності перекладу.

Самостійна робота

1. Охарактеризувати засвідчення справжності підпису на документах.
2. Ознайомитися з засвідченням вірності перекладу.

18 ДЕНЬ - Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів

Студентам необхідно:

- охарактеризувати прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів
- вивчити порядок повернення прийнятих у депозит грошових сум і цінних паперів

19 ДЕНЬ - Вчинення виконавчих написів

Студентам необхідно:

- процесуальний порядок вчинення виконавчих написів
- охарактеризувати правову природу виконавчого напису
- проаналізувати порядок стягнення грошових сум або витребування майна за виконавчим написом
- опрацювати зміст виконавчого напису і визначити строки його пред'явлення

Самостійна робота

1. Опрацювати зміст виконавчого напису.
2. Визначити строк і місце пред'явлення виконавчого напису.

20 ДЕНЬ - Особливості нотаріального посвідчення довіреностей

Студентам необхідно:

- визначити і охарактеризувати поняття «довіреність», її види.
- опрацювати вимоги до форми, змісту довіреності та визначити місце посвідчення довіреності.
- опрацювати порядок обчислення строків дії довіреностей.

Самостійна робота

1. Опрацювати порядок відкликання довіреностей.
2. Опрацювати порядок визнання недійсною довіреності, виданої недієздатною особою.

21 ДЕНЬ - Вчинення протестів векселів

Студентам необхідно:

1. Вивчити поняття і види векселів;
2. Проаналізувати порядок вчинення протестів векселів;
3. Опрацювати зміст векселя;

4. Охарактеризувати умови опротестування векселів.

Самостійна робота

1. Порядок вчинення протестів векселів;
2. Ознайомитися зі строками процесу опротестування векселя.

22 ДЕНЬ - Вчинення морських протестів

Студентам необхідно:

- охарактеризувати вчинення морських протестів;
- ознайомитися з заявою про морський протест;
- вивчити порядок складання акта про морський протест.

23 ДЕНЬ - Прийняття документів на зберігання

Студентам необхідно:

- охарактеризувати зберігання документів нотаріусами;
- вивчити процесуальний порядок прийняття документів на зберігання;
- проаналізувати повернення прийнятих на зберігання документів.

24 ДЕНЬ - Юридична відповідальність нотаріусів

Студентам необхідно:

- опрацювати порядок відшкодування нотаріусами матеріальної шкоди.
- визначити і охарактеризувати підстави і порядок притягнення нотаріусів до кримінальної відповідальності.
- опрацювати порядок розголошення нотаріальної таємниці.

Самостійна робота

1. Охарактеризувати дотримання органами нотаріату антикорупційного законодавства та визначити правові наслідки за його порушення.

25 ДЕНЬ – Застосування іноземного права при здійсненні нотаріальних дій.

Студентам необхідно:

- вивчити застосування права при охороні спадкового майна та при видачі свідоцтва про право на спадщину.
- опрацювати прийняття нотаріусами документів, складених за кордоном.
- ознайомитися з зносинами нотаріусів з іноземними органами юстиції.
- проаналізувати забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.
- охарактеризувати міжнародні договори

Самостійна робота

1. Проаналізувати забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав.
2. Охарактеризувати міжнародні договори з нотаріальної діяльності.

26-27 ДЕНЬ – Ознайомлення з правилами ведення нотаріального діловодства.

Студентам необхідно:

- проаналізувати нотаріальне діловодство і звітність.
- визначити вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальних дій.
- охарактеризувати витребування документів, необхідних для вчинення нотаріальних дій.
- порядок встановлення особи громадянина, що звертається за вчиненням нотаріальної дії.
- вивчити вимоги до текстів нотаріально посвідчувальних угод.
- ознайомитися з порядком направлення документів на експертизу.

Самостійна робота

1. Охарактеризувати відмову у вчиненні нотаріальних дій.
2. Порядок справляння державного мита за вчинення нотаріальних дій.
3. Порядок з'ясування дієздатності учасників правочину.
4. Проаналізувати нотаріальну статистичну та бухгалтерську звітність.

28 ДЕНЬ – Ознайомлення з системою контролю за дотриманням чинного законодавства.

Студентам необхідно:

- опрацювати порядок проведення перевірок органів нотаріату Міністерством юстиції України.
- опрацювати порядок судового оскарження дій нотаріуса.

Самостійна робота

1. Опрацювати порядок відшкодування нотаріусами матеріальної і моральної шкоди.

29 ДЕНЬ – Ознайомитися з Порядком проходження уповноваженими посадовими особами органу місцевого самоврядування стажування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса з питань оформлення спадкових прав.

Студентам необхідно:

- опрацювати програму проведення стажування для посадових осіб органу місцевого самоврядування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса.
- визначити права та обов'язки стажиста.
- визначити порядок здійснення контролю за проведенням стажування.

30 ДЕНЬ – Ознайомлення з Інструкцією про порядок обчислення та справлення державного мита.

Студентам необхідно:

- опрацювати загальні положення та порядок обчислення та сплати державного мита.
- опрацювати норми законодавства щодо звільнення від сплати державного мита при вчиненні певних нотаріальних дій.

Самостійна робота

1. Опрацювати порядок і підстави звільнення від сплати державного мита за вчинення нотаріальних дій.
2. Визначити як справляється державне мито за нотаріальні дії, вчиненні державними нотаріальними конторами і виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ ДО ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ БАЗИ “НОТАРІАЛЬНІ ОРГАНИ”

1. Договір про виконання заповіту;
2. Заява позичальника про отримання грошових коштів згідно з договором позики;
3. Зразок апостиля;
4. Свідоцтво про право на спадщину за законом на нерухоме майно;
5. Посвідчувальний напис про засвідчення вірності перекладу, зробленого нотаріусом;
6. Опис спадкових справ тривалого (понад 10 років) зберігання;
7. Свідоцтво про право на спадщину за секретним заповітом на нерухоме майно, що переходить до єдиного спадкоємця;
8. Заява про скасування заповіту ;
9. Свідоцтво про право на спадщину за заповідальним розпорядженням;
10. Книга обліку договорів на управління спадщиною;
11. Книга обліку і реєстрації спадкових справ;
12. Журнал реєстрації вхідних документів;
13. Журнал реєстрації вихідних документів;
14. Журнал реєстрації звернень, що надійшли під час прийому фізичних та юридичних осіб;
15. Книга обліку видачі документів з архіву для ознайомлення;

16. Номенклатура справ державної нотаріальної контори;
17. Акт про морський протест;
18. Посвідчувальний напис на дублікаті документа.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Основними завданнями самостійної роботи студентів є підготовка і виконання завдань, а також самостійне вивчення окремих питань дисципліни.

Систематичне і в повному обсязі виконання завдань самостійної роботи є обов'язковою умовою успішного засвоєння змісту основних положень законів України, інших нормативно-правових актів, що визначають статус нотаріальних органів та регламентують їх діяльність.

7. Перелік тем для індивідуального завдання (база практики - нотаріат)

1. Історія виникнення нотаріату в Україні.
2. Характеристика сучасної правової діяльності органів нотаріату в Україні.
3. Порядок створення, структура та діяльність нотаріальних органів.
4. Виникнення і розвиток нотаріату як правового інституту
5. Порядок ведення, зберігання спадкових справ нотаріусами області.
6. Стан дотримання нотаріусами вимог Положення про порядок постачання, зберігання та обліку бланків нотаріальних документів.
7. Організація роботи обласного державного нотаріального архіву.
8. Організація робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановленим вимогам до початку нотаріальної діяльності та у разі зміни адреси розташування.
9. Державна реєстрація приватної нотаріальної діяльності.

10. Електронні реєстри в роботі в діяльності нотаріусів України.
11. Дотримання нотаріусами вимог антикорупційного законодавства України.
12. Порядок проведення перевірки організації нотаріальної діяльності державних і приватних нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства
13. Робота відділу нотаріату та установ нотаріату області.
14. Робота органів нотаріату щодо кількості вчинених нотаріусами нотаріальних дій за участю неповнолітніх та малолітніх осіб.
15. Інформація про роботу органів нотаріату щодо статистичної інформації про стан виконання Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 року.
16. Реєстрація та припинення приватної нотаріальної діяльності.
17. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю та його анулювання.
18. Складання номенклатури та оформлення справ (нарядів).
19. Завдання та місце нотаріату в системі правоохоронних органів.
20. Застосування іноземного права при здійсненні нотаріальних дій та Нотаріальні дії, вчинювані консульськими установами України.
21. Порядок видачі свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
22. Порядок нотаріального оформлення документів для дії за кордоном.
23. Нотаріуси як суб'єкти первинного фінансового моніторингу.
24. Сучасний погляд на проблему охорони нотаріальної таємниці.

ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України, 1996, №30, ст.141
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11. 1950 р. // zakon.rada.gov.ua/go/995_004
3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // zakon.rada.gov.ua/laws/show/1995_015
4. Протокол до Конвенції про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах (СНД). Прийнято 28 березня 1997 р. Ратифіковано 3 березня 1998 р. (із застереженнями).
5. Конвенція Про запровадження системи реєстрації заповітів, ратифікованої Законом України за № 2490 від 10.07.2010 р.
6. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р.// Відомості Верховної Ради України, 2003, №40-44, ст.356
7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004р. №1618-IV // Відомості Верховної Ради України, 2004, №40-42, ст.492.
8. Сімейний кодекс України прийнятий Верховною Радою України 10 січня 2002 р.// Відомості Верховної Ради України, 2002, №21-22, ст.135

9. Земельний кодекс України прийнятий Верховною Радою України від 25.10.2001 № 2768-III//<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/print> 145166 7879927826
10. Кримінальний кодекс України прийнятий 5 квітня 2001р. на сьомій сесії Верховної Ради України третього скликання і набрав чинності з 1 вересня 2001р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №25-26. – Ст.131
11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88
12. Закон України «Про нотаріат» від 02.09.1993 № 3425 // Голос України від 05.10.1993 р.
13. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»
14. Закон України «Про державні нагороди України Верховна Рада України» від 16.03.2000 № 1549-III
15. Наказ Міністерства Юстиції України «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» 22 лютого 2012 р. за N296/5
16. Наказу Міністерства юстиції України N 47/5 «Положення про Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, м. Києві та Севастополі» від 14.02.2007 р.
17. Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та розміщення приватного нотаріуса, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 22.03.2001р. за № 871/5
18. Наказ Міністерства Юстиції України «Про затвердження Положення про Спадковий реєстр» за № 831/19569 від 11.07.2011 р.
19. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства» від 22.12.2010 р. за N 3253/5
20. Наказ Міністерства юстиції України «Про організаційні заходи з постачання, зберігання, обігу, обліку спеціальних бланків нотаріальних документів і звітності про їх використання» від 09.11.2009 р. за N 1043/17059
21. Постанова Кабінету Міністрів України Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених від 15.06.94 № 419
22. Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження порядку ведення єдиного реєстру нотаріусів від 13 жовтня 2010 року N 2501/5
23. Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження Положення про державний нотаріальний архів від 18.05.2009 № 870/5
24. Наказ Міністерства Юстиції України Про запровадження Єдиного реєстру довіреностей та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України від 28 грудня 2006 року N 111/5
- 25.Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження Положення про Спадковий реєстр від 07.07.2011 р. № 1810/5
- 26.Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження Порядку внесення головними управліннями юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі або Нотаріальною палатою України подання про анулювання свідоцтва про право на за-

- йняття нотаріальною діяльністю та його розгляд Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату від 28.07.2011 №9004/5
27. Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю від 11.07.2012 №1043/5
28. Наказ Міністерства Юстиції України Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства від 22.12.2010 № 3253/5
29. Наказ Міністерства юстиції України 25.05.2015 № 779/5 Про затвердження Порядку проходження уповноваженими посадовими особами органу місцевого самоврядування стажування в державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса з питань оформлення спадкових прав

Допоміжна:

30. Дякович М. М. Нотаріальне право України: Навч. посіб. - К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. - 686 с.
31. Медвідь Ф. М., Усенко В. Ф., Медвідь Я. Ф. Нотаріальний процес в Україні: Навчальний посібник / За ред. Ф. М. Медвідя. - К.: Атіка, 2006. - 324 с.
32. Нотаріат в Україні: Підручник / За ред. В. В. Комарова. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 320 с.
33. Радзівська Л.К., Пасічник С.Г. Нотаріат в Україні: Навч. посіб. - 2-е вид., стер. / За відп. ред. Л.К. Радзівської. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 528 с.
- Сміян Л.С., Нікітін Ю.В., Хоменко П.Г. Нотаріат в Україні: Навчальний посібник / За ред. Ю.В. Нікітіна. - К.: КНТ, 2007. - 680 с.

Навчально-методична та довідкова література:

1. Вчинення нотаріальних дій (довідкові матеріали): [Практ. посіб.] / [Авт.-упоряд.: О. В. Запісочний та ін.]. - К.: Асоц. нотаріусів Київ. обл. КП "Інюрсервіс", 2000. - 83 с.
2. Гражданский процессуальный кодекс Украины: научно-практический комментарий / (Тертышников В.И.) - Издание пятое, дополненное и переработанное. Харьков: Консум, 2001. - 432 с.
3. Довідник нотаріуса (науково-довідкове видання) / А.М. Єрух, Ю.М. Козьякоб, Н.Б. Круковес, О.В. Старцев, О.В. Лаврінович. - К.: Істина, 2002 № 2, 3, 4.
4. Довідник нотаріуса / А.М. Єрух, Ю.М. Козьякоб, Н.Б. Круковес. - К.: Істина, 2000 - Вип. 2.
5. Єрух А. М. Довідник нотаріуса /Єрух А. М., Козьяков Ю. М., Круковес Н. В. - К.: Істина, 2000-. Вип.4: Загальні питання вчинення нотаріальних дій / Відп. ред. С. Р. Станік. - 2002. - 190 с.
6. Єрух А.М., Козьяков Ю.М., Круковес Н.В. Довідник нотаріуса / С.Р. Станік (відп.ред.). - К.: Істина, 2000. Вып. 3: Нормативні документи. - 448 с.

7. Збірник судових рішень, які стосуються нотаріальної діяльності / Укр. Нотар. Палата, комісія з аналізу, методології та прогнозування нотаріальної практики К., 2003. (додаток до журналу «Нотаріат для вас»).

8. *Мічурін Є.О.* Правочини. Зразки нотаріальних документів: Навчально-практ. посібник: Коментар цивільного законодавства, нові види договорів, зразки нотаріальних документів, коментар до окремих зразків документів – Х.: Еспада, 2004. – 464 с.

9. Науково-практичний журнал української нотаріальної палати «НОТАРІАТ» № 1-2 (41). – Січень-лютий 2003 р. – ДП «Інформаційно-видавничий центр українського нотаріату».

10. Науково-практичний журнал української нотаріальної палати «НОТАРІАТ» № 3 (42). – Березень 2003 р. – ДП «Інформаційно-видавничий центр українського нотаріату».

11. Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів. Зразки. Роз'яснення. Нормативні акти: Довід. / Українська нотаріальна палата / В.М. Черниш (ред.), М.О. Лещенко (авт.-упоряд.), Ю.М. Козьяков (авт.-упоряд.). – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 399 с.

12. Програма навчальної дисципліни "Нотаріат" / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / Вячеслав Васильович Комаров (уклад.), Вікторія Валеріївна Баранкова (уклад.). – Х.: Національна юридична академія України, 2002. – 6 с.

13. *Радзієвська Л.К., Пасічник С.Г.* Нотаріат в Україні: Навч. посіб., 2-е вид. / За відп. ред. Л.К. Радзієвської. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 528 с.

14. Рекомендації Міністерства юстиції України з окремих питань організації та проведення стажування осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, від 04.02.94 р.

15. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навчальний посібник / В.С. Ковальський (кер. авт. кол.), В.Т. Білоус, СЕ. Демський та ін.; Відп. ред. Я. Кондратьєв. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

16. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебное пособие. – 3-е изд., доп. и перераб. – Х.: Одиссей, 2004.

17. *Тимченко С.М.* Судові і правоохоронні органи України: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.

18. *Фурса С.Я.* Нотаріальний процес. Теоретичні основи. – К.: Істина, 2002. – 320 с.

19. *Фурса С.Я., Драгневич Л.Ю., Фурса Є.І.* Настільна книга нотаріуса: Сімейні відносини в нотаріальному процесі. – К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2003. – 351 с.

20. *Фурса С.Я., Фурса Є.І.* «Нотаріат в Україні» (загальна частина): Навч. посіб. – К.: Вентурі, 1999.

21. *Фурса С.Я., Фурса Є.І.* «Нотаріат в Україні» (особлива частина): Навч. посіб. – К.: Вентурі, 1999.

22. *Фурса С.Я., Фурса Є.І.* Нотаріат в Україні. Теорія і практика: Навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. – К.: А.С.К., 2001. – 976 с. – (Сер. «Економіка. Фінанси. Право»).

23. Цивільний кодекс. Цивільний процесуальний Кодекс України. Постанови Пленуму Верховного Суду України в цивільних справах. / Відп. ред. П.І. Шевчук. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 496 с.

24. Юзікова Н.С. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Істина, 2006.

25.

Наукова література:

1. Фурса С.Я. Нотаріальна процедура та правосвідомість // Право України. – 2001. – № 2 – С. 101 – 104.

2. Фурса С.Я. Правова компетенція нотаріальної діяльності щодо охорони прав громадян // Право України. – 2000. – № 6 – С. 101 – 104.

3. Фурса С.Я. Предмет та методи науки про нотаріат // Підприємництво, господарство та право. – 2002. – № 5. – С. 6 – 10.

4. Фурса С.Я. Виникнення спору в нотаріальних правовідносинах і процесуальні наслідки його встановлення // Підприємництво, господарство та право. – 2002. – № 4. – С. 16 – 19.

5. Фурса С.Я. Правова природа справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні // Право України. – 1997. – № 10. – С. 53 – 55.

6. Фурса С.Я. Питання про підвідомчість. // Юридичний вісник України. – 15 – 21.03. 2003 – С. 14.

7. Долінська М. Ведення діловодства нотаріусами України // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 16 – 20.

8. Трофанчук Г. Історико-правові аспекти зародження та поширення нотаріальної справи в Україні // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. – Львів, 2003. – С. 105 – 106.

9. Федькович О. Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя // Право України. – 2004. – № 10. – С. 22 – 35.

10. Бондаренко І. Правоохоронна діяльність та правоохоронні органи: поняття й ознаки // Право України. – 2003. – № 4. – С. 18 – 21.

11. Бондаренко І. Правоохоронні органи в Україні та їх функції // Право України. – 2005. – № 7. – С. 53 – 57.

12. Бульба О. До питання поділу влади в Україні: пошук оптимальних варіантів // Право України. – 2003. – № 4. – С. 8 – 18.

13. Вакуленко Т. Право на захист відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав та основних свобод людини // Право України. – 2004. – № 2. – С. 38 – 43.

14. Гончаренко О. Вища рада юстиції: питання статусу і повноважень // Право України. – 2006. – № 2. – С. 17 – 21.

15. Казанчук І. Д. Засоби забезпечення зворотного зв'язку між правоохоронними органами і населенням // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – Донецьк, 2000. – № 2, ч. 2. – С. 59 – 62.

16. Лауріні Д. Чи є в нотаріату майбутнє в Євросоюзі? // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 21– 22.

17. *Леженіна О. І.* Міжнародна правоохоронна діяльність: поняття, цілі, завдання, принципи, функції // Вісник НУВС. – Х., 2003. – Вип. 21, ч.1. – С. 164 – 170.
18. *Музичук О. М.* Щодо методів правоохоронної діяльності членів громадських формувань з охорони правопорядку // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – Луганськ, 2002. – № 4. – С. 44 – 52.
19. *Мульченко В.* Розвиток законодавства України, що забезпечує охорону правосуддя // Право України, – 2003. № 1. – С. 48 – 52.
20. *Новік О.* Правоохоронна діяльність: її бачення крізь призму людини // Право України. – 2003. – № 9. – С. 121 – 124.
21. *Півненко В.* Правоохоронна система України: визначення та функціонування // Вісник прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 39 – 45.
22. *Фурса С.Я.* Предмет і методи науки про нотаріат // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 5. – С. 6 – 10.
23. *Черниш В. М.* Проблеми впровадження міжнародних принципів самоврядування в діяльності нотаріату України // Правова держава. – К., 2003. – Вип. 14. – С. 377 – 385.
24. *Ясінська Л.* Виникнення та розвиток інституту нотаріату // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. – Львів, 2003. – С. 113 – 114.

Інтернет-ресурси

1. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.
<http://www.mfu.gov.ua/>
3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
4. www.kmu.gov.ua – Офіційний урядовий портал органів виконавчої влади України
5. www.lawyersunion.org.ua (сайт Спілки юристів України)
6. www.nbu.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
7. <http://catalogue.nplu.org/> – Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань (з 1995 року)
8. www.pravoznavec.com.ua – Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
9. www.gurt.org.ua (сайт Ресурсного центру розвитку громадських організацій "Гурт").
10. www.internetrights.org.ua (портал правозахисних організацій, які діють в Інтернет).
11. www.ngo.org.ua (віртуальний ресурсний центр організацій громадського сектора).
12. www.upp.org.ua (український правозахисний портал).

Наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. №3253/5 Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства.